

Bojovník je ve mně pořád

Zlata Holušová od roku 2002 pořádá vyhlášený festival Colours of Ostrava, ale s pořádáním hudebních akcí začala už v 80. letech. „My, kdo jsme prožili ještě komunismus, jsme odolnější než ti, kteří ty překážky už nezažili,“ tvrdí. Na české scéně oceňuje hlavně práci textařů.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Máme za sebou loňské bouřlivé léto, kdy vás zmatečná rozhodnutí politiků postihla osobně – zrušené Colours, z minuty na minutu zrušený Nefestival. Dá se z vašeho pohledu na koronavirové krizi najít něco pozitivního?

Každá dystopická situace může přinést něco dobrého. A my jsme v dystopii, protože kdyby mi někdo před rokem řekl, že v téhle zemi bude zakázáno zpívat, tak bych se mu smála a poslala ho psát nějaké dobré sci-fi, kam by se to možná hodilo. Mladí lidé byli před covidem často znuďení, ani vlastně nevěděli, co by měli chtít. Měli všechno a už jim chyběly i sny a touhy po seberealizaci. S tím ta pandemie zahýbala a něco to určitě přinese. Nové tvůrčí aktivity, ale i deprese. Možná individuální tvůrčí vzdušný, ale i závislost na digitálním světě. Takže já bych řekla, že to bude taková směs hraničních zkušeností, ze kterých můžou vzniknout i originální, nové věci. Dejme tomu, že umělec, který nepojede na turné a bude daleko víc se svou rodinou a se sebou sám, může vytvořit díla, na která předtím nikdy neměl čas.

Mohla jste si kvůli zrušeným festivalům v létě aspoň dopřát víc volna?

No, mě to málem stálo zdraví. Já jsem se krásně zhroutila a dva dny po Nefestivalu jsem skončila na traumatologii. Ale nejsem z cukru, celkem rychle jsem se dala do kupy a uvědomila si, že se musím starat o své zdraví, abych i takové nálože negace a zmaru zvládala. S námi jako s firmou to samozřejmě zatřáslo, protože neužíváte všechny lidi a musíte dělat různé nepopulární věci.

V minulých letech jste mluvila o tom, že kapely zvedají svoje honoráře někdy i na dvojnásobek meziročně. Nevyšly vám v téhle situaci aspoň nějak vstříci?

To se stalo jenom u pár výjimek, jinak ne. Ale dá se to pochopit. Velké agentury taky přišly o celou sezonu a mají obrovské

propady v příjmech. To samé platí o hudebnících. Jestli je na té krizi něco jednoznačné, tak to, že jsme prohráli všichni.

Colours of Ostrava vznikly v roce 2002. Věděla nebo věřila jste, že i skoro po dvaceti letech tady ten festival stále bude?

Já jsem věděla, jaký ten festival chci mít, a takový ho mám. Měla jsem od začátku jasnou vizi a společnými silami se nám ji podařilo naplnit. Ale jestli to vydrží takhle dlouho? Nad tím jsem nepřemýšlela. Říkala jsem si, že to budu dělat tak dlouho, dokud mě to bude bavit. Kdybych měla pocit, že je to pořád dokola to samé, tak by mě to neuspokojilo. Ale naštěstí festival je tak živý organismus, že to nikdy není stejné.

Měly Colours namále i někdy jindy v minulosti?

Úplně ze začátku, kdy končily výrazně v minusu a musely se sbírat nejen z ekonomických, ale i personálních problémů. Ne vždy to vzniká hladce, ale ty problémy mě vlastně vždycky bavily, protože je to výzva. Tahle výzva, co je tu teď, mě ale samozřejmě nebaví. Nejvíce mě na tom ničilo, že to nemůžu ovlivnit. Vždycky, když se něco negativního stalo, mohlo se s tím začít pracovat nějak jinak. Letos mě dostala ta bezbrannost, že nemůžu udělat vůbec nic.

Nicméně letošní ročník Colours není první vaše přehlídka, kterou vám zařizli. Mám teď na mysli festival Spirála, který jste chystala v polovině 80. let. Můžete mi o něm říct něco víc?

Já jsem se podílela na Folkovém kolotoči, asi nejavantgardnějším festivalu té doby, kde začínala spousta našich dnes už veleslavných písničkářů. A když byl poslední ročník zakázaný, atomizoval se do různých menších akcí. Chtěla jsem na to navázat Spirálou, což už tehdy měl být festival multižánrový a hodně intelektuální. Tehdy jsme ho dávali do kupy

Foto: archiv Zlaty Holušové

i s dnes již nežijícím novinářem Vládou Vlasákem. Měly tam vystupovat kapely jako Krásné nové stroje nebo Kuličky. Vláda k tomu sepsal celý bulletin, který jako jediný z toho festivalu zůstal. Je možné, že my, kdo jsme prožili ještě komunismus, jsme odolnější než ti, kteří ty překážky už nezažili. I proto jsem loni dělala Nefestival. Nechtěla jsem se tomu úplně poddat. Ten bojovník je ve mně pořád.

A tehdy se stalo co? Přišla nějaká krajská organizace a festival zakázala, protože...?

Oni to tehdy ani nijak nezdůvodňovali, i když teď se nás taky nikdo neptá. A ani se neuráčí říct, o která fakta se opírají, když zakážou zpívat.

To bylo v roce 1985. Vy jste však v pořádání hudebních akcí pokračovala.

Ano, založila jsem festival v Dolní Lhotě. Nejdřív to byla Rocková Dolní Lhota. A protože to bylo na pomezí tří okresů, tak jsem tam měla tajnou policii ze tří okresů. Když tam tehdy hrál Mikoláš Chadima, to byl tehdy snad jeho první koncert na Moravě, tak z toho bylo velké

Foto: Eva Dang

pozdvížení. Pak se to v roce 1998 transformovalo na Dolnohotský buben, což byl první etnický festival, kde se hodně pracovalo se vzrůstající oblibou perkusí a bicích nástrojů.

Colours vlastně vznikly z toho Dolnohotského bubnu, že?

Svým způsobem ano. Poslední rok byl velmi úspěšný, už jsme v té Dolní Lhotě měli dvě scény a už se nám tam lidi nevešli. V té době už jsme na Stodolní ulici měli klub Boomerang, tak jsme se rozhodli přestěhovat do Ostravy. Tehdy to nikdo nemohl pochopit, jak to, že chceme dělat festival ve městě! Hlavní scéna byla přímo vedle klubu, kde byla tehdy taková obrovská proluka. Samozřejmě se ten festival už tehdy nemohl jmenovat Dolnohotský buben, tak jsem ho přejmenovala na Colours of Ostrava. Byl v tom taky trochu protest proti

vidění Ostravy, která do té doby měla přízvisko černá.

Od té doby se Colours kvůli kapacitě stěhovaly několikrát. Teď jste saturovaní?

No, taky jsme se už dostali na vrchol a i v Dolní oblasti Vítkovic jsme měli festival vyprodaný, ale já sama větší festival nevyhledávám. Je to už neosobní a lidi se k těm kapelám nedostanou jinak než přes LED obrazovky. Takže bych větší festival, než jsou teď Colours s kapacitou nějakých padesát tisíc návštěvníků, už dělat nechtěla.

Vy sama jste někdy hrála a zpívala?

Mám vychozený akordeon na lidové škole umění a samozřejmě jsem hrála nějaké trampské písničky na kytaru. To je veškerá moje praxe, nikdy nikde nevyužitá.

by nikdy žádný náš muzikant neudělal. U nás všichni spíš naříkají, že je nikdo nechápe a že se tím neuživí, i když jsou tak výborní.

A místo toho pak nadávají, že majitel klubu rozvěsil málo plakátů...

No, přesně to je ten moment, kdy poznáte, jestli ten hudebník má v sobě tu dravost a žízeň něco dokázat. A jen ti, kdo to mají, můžou prorazit klidně na celém světě. U nás se to nedaří, protože jsme jako národ poměrně pohodlní a stačí nám málo. Málokdo chce zkusit jít ven a dřít tam zase od píky, aby prorazil.

Na druhou stranu, to, že někdo hraje v pěti kapelách, je fakt asi dané finanční stránkou věci. Že by ho jedna neuživila...

Ale to je špatné myšlení. Pak se nemá žít muzikou, ale čímkoliv jiným. Člověk musí dělat tu jednu věc, kterou chce dělat, a musí ji dělat pořádně. Ale tady si zvykli na to – umím hrát dobře na kytaru, tak budu hrát s kýmkoliv. Ale ten tvůrčí potenciál a originalita se potom naprosto rozpadají.

A v čem jsme naopak dobří?

Já si myslím, že jsme dobří textaři. V Česku neumíme vytvářet trendy, nové zvuky a nové věci. I mladí opakují donekonečna stejné postupy, které tu byly třeba před třiceti lety. Inovátorů je tu jako šafránu. Ale každý se snaží mít v textech nějakou hloubku. Spousta světové popové hudby je hrozně plytká a v tomhle jsme opravdu lepší. ☒

Já si myslím, že jsme dobří textaři. V Česku neumíme vytvářet trendy, nové zvuky a nové věci. I mladí opakují donekonečna stejné postupy, které tu byly třeba před třiceti lety.

Ani jste tu ambici neměla?

Ne, protože v mé době nebyla Radůza a mistři velké akordeonové hry a já jsem to nedělala úplně ze své vůle. To byl tatínkův sen, který jsem plnila, a nechápala jsem, k čemu bych ten nástroj mohla využít. Ta vlna přišla až o deset let později, a to já už jsem byla mimo.

Kdybyste měla jmenovat jeden zásadní nešvar české hudební scény, co by to bylo?

Asi to, že muzikanti málo bojují sami za sebe, za svoje vlastní vyjádření. Že jsou schopní hrát v pěti kapelách najednou, a pak ztrácí svoji vlastní vnitřní linii. Největší překvapení pro mě bylo, když jsem byla poprvé v New Yorku, šla jsem kolem klubu a venku stál kytarista a prosil a lákal lidi, že jim chce zahrát a že dostanou popcorn zadarmo. Ta kapela byla skvostná a já jsem si uvědomila, že tohle

Foto: Michal Augustini